

PREGÓ 2019

Des d'on no arriba l'asfalt
allà on hi nia el voltor,
des d'on neix tota l'avior
des del cim del puig més alt
jo voldria donar un salt
per dir clar i amb orgull
cara alta i sense embull
que estim totes les paraules,
els contes, algunes faules,
i estim la llengua de Llull.

Josep Pizà i Vila del llibre *Versos
per la llengua*

Excel·lentíssims ciutadans i ciutadanes de Sóller, autoritats, Valentès Dones 2018 i 2019, pregonera 2018, barrut i personatges històrics, Col·lectius, amics i amigues, ciutadans del món, benvinguts a tots.

Voldria dedicar aquest pregó als meus pares, germans i al meu marit i als amics i amigues per fer-me costat, esser part

del dia a dia i especialment per esser part d'aquest pregó. Gràcies a l'equip de Govern per confiar en mi i designar-me pregoner, una gran responsabilitat i també un gran honor. Esper no decebre a ningú.

Suzanne, pregonera 2018, quin gran plaer tenir l'oportunitat de fer un cafè amb tu. Quina sort poder conèixer un mica més de prop aquesta gran dona i pianista, gran música, però sobretot sollerica, enamorada de la nostra Vall i el seu entorn. Gràcies per això i per les teves paraules.

1, 2 i 3 – 1, 2 i 3 (a ritme de bolero); 1, 2, 3 – 1, 2, 3 (a ritme de jota)

Aquests són els ritmes de la meva vida i des de ben petit el ball i la música en formen part.

Amb el permís de tots vosaltres i gràcies a en Jeroni Rullan de Cas Sabater, Guillem Capó, Àngela Martínez i Hansjorg Conrad.

Voldria dedicar aquesta cançó amb agraïment als qui me vàreu mostrar a ballar, a estimar el ball, la música, la nostra llengua i la nostra cultura.

A l'agrupació Aires Sollerics, per aquest 50è aniversari.

A tots els que en un moment o altre hem compartit un ball, una música, una cançó o l'amor per tot plegat.

A l'Estol de Tramuntana i a l'Escola de Ball de Bunyola, per tants de balls junts però molt especialment des del record i l'enyorança a tots aquells amb els que un dia vàrem compartir aquesta afició i a dia d'avui ja no hi són, però malgrat tot segueixen vius dins els meus records i memòria. La meva tia Rosa, Felip March, Maria Rosa Martínez, Maribel, Dietmar, Pere Pons i Esperança Jaume, entre d'altres.

Sona el parado de Valldemossa

Moltes gràcies per esser aquí avui i voler posar música al meu record i a aquest pregó.

A la meva esquerra es troba una altra gran amiga Antònia Borràs, pollencina i gran pintora. Ella avui és aquí per pintar el pregó, i dels quadres que en surtin seran exposats a partir de demà al Museu de Can Prunera per acabar diumenge a les 18.00 h amb una subhasta silenciosa. Tots els doblers que en traurem els destinarem íntegrament a ajudar persones refugiades en un proper viatge que farem alguns voluntaris de Sóller Solidari el mes de gener del 2020. Per tot això i per la

seva col·laboració i aportació de tots els materials emprats avui per pintar, vull dir, moltes gràcies Antònia!

Així com gràcies al Museu de Can Prunera per col·laborar i a Sóller Solidari en l'exposició i la subhasta. Gràcies.

Un matí del mes de febrer rebia una trucada:

–Digau.

–Bon dia, Joan. Som en Jaume Servera...

–Sí, sí, ja te conec...

–Te cridava perquè l'equip de govern tenim una idea quant als refugiats i volem saber-ne la teva opinió.

–La meva, o la de Sóller Solidari?

–No, no. La teva personal.

Més tard, i aquest mateix dia, ja asseguts l'un davant l'altre, en Jaume me diria que se m'havia proposat com a pregoner de la Fira d'enguany i que m'ho volia dir a la cara per veure quina cara feia.

I encara no sé quina cara vaig fer!

–Jo volia esser barrut... –li vaig dir. I ell me contestà:

–No idò... Puges bastants d'escalons més i tots d'un cop. A més, el barrut el trien les Valentès Dones.

Després, m'explicaria que entre els motius d'aquesta decisió figurava el fet de dur a terme feines i voluntariats de caire social.

Què voleu que vos digui? Aquell vespre no vaig dormir.

Pensava. Becava. Plorava. Me despertava amb els ulls plens de llàgrimes. Després de xerrar-ne amb el meu home, tot eren emocions i nervis...

Emoció, pensant amb els meus pares i el meu padrí Guillem Bernat, amb qui sempre vaig tenir una unió especial.

I de què xerraré jo?

Podria xerrar del renou dels telers de Ca les Ànimes. El recordau? Quan pas per allà, no deix de sentir-lo dins el meu cap i esper que perduri dins els meus records i memòria.

Podria xerrar de la meva curolla pel ball, la música i la indumentària.

O podria xerrar de la meva col·lecció de jocs i joguines Geypermans, cotxes, pepes, i tants d'altres moments de

felicitat pròpia o d'amics coneguts que me regalaren aquella part de la seva infantesa en forma de joc o joguina.

També podria xerrar de com el matí tothom treia la granera i agranava el seu bocí, després d'haver brufat... No m'imagín ni a les padrines ni a cap veïnada fent fotos amb un mòbil per pujar al Facebook i demostrar com de brut que ho tenien els altres... En aquells temps el bruts no eren ni els regidors ni els polítics. Era brut qui no feia el seu bocí. Grans records dels estius a cals padrins...

Podria xerrar de com era de difícil estimar diferent, esser gai, homosexual en aquest poble. Sóller no era diferent a la resta del món. Les mirades, els comentaris, els acudits i algunes vegades insults també, i eren... Amb el temps vaig descobrir que amb més de 20 cm... De pit i una bona esquena tot hi cabia. Els temps van canviant. Qui me diria que a dia d'avui els mateixos que miraven i comentaven o inclús insultaven, els qui rebutjaven la diferència a dia d'avui me felicitarien pel meu casament. Això és una clara mostra de l'avanç, respecte i tolerància amb els demés. Tot això és gràcies als qui varen lluitar i patir perquè això a dia d'avui fos possible.

Sona la música de John Williams, "Schindler's list"

Però, no...

Jo avui no he fet cap mèrit especial per esser aquí. Som aquí en nom de totes aquelles persones voluntàries, anònimes o no, que gràcies a les vostres col·laboracions fan que la vida d'altra gent sigui una mica millor.

Som aquí, no per contar res meu, sinó dels altres.

El primer que vaig pensar quan en Jaume me va proposar de ser pregoner era que un dia com avui s'havia d'aprofitar per contar i donar veu als altres. Havia d'aprofitar per xerrar de barques plenes de gent, de desembarcaments a platges de la mar Mediterrània, a illes que ben bé podrien esser les d'aquí.

Havia d'aprofitar per xerrar de desembarcaments de famílies, mares, padrins i fills cercant refugi. De mirades perdudes. Nins assustats, banyats de fred. Mirades. Mirades que contenen tragèdies. I, enmig de tot això, mirades de persones voluntàries que ho ofereixen tot.

Per això, quan en Jaume me va fer aquesta proposta, no podia dir que no. Perquè avui ningú pot canviar de canal, ni fer zapping...

Pot ser que avui algú no entengui el meu pregó. Sols el fet que serveixi per despertar qualche consciència, haurà valgut la pena avui esser aquí.

Heu imaginat mai un Firó diferent? Una lluita que no guanyam, i no ens queda d'altra que haver de començar a fugir? Fugir només amb una bossa o una motxilla per tal de salvar els nostres fills. Podeu imaginar com de dur devia de ser veure's envaïts i haver de córrer cap a les muntanyes per amagar-se i defensar el més preuat que una família pot tenir? Imaginau-vos-ho: fugir sense roba ni menjar. Només amb un sac ple de por i angúnia. Només amb dues companyes, la por i l'angúnia.

I, en aquest camí de fugida cap a no-se-sap-on, també hi ha morts, violacions, tortures i tot tipus d'aberracions que sols la pitjor part dels éssers humans som capaços de cometre. També hi ha dones embarassades després de ser víctimes d'abusos i violacions malgrat diguessin NO per després tenir infants no desitjats.

I, malgrat passen els dies, els mesos, els anys i els segles; malgrat tenim més educació, més cultura i més informació això no deixa de passar arreu del món i també aquí.

Per això, vaig pensar que avui parlaria també de les injustícies. De gent que es veu obligada a deixar el seu país, la seva família, la seva escola, el seu barri, la seva... De persones que, sigui quina sigui la seva creença o la seva religió, fugen d'una mort segura i d'un invasor terrible i cruel. De gent que vivia dins la pau i la concòrdia i per culpa d'uns interessos econòmics es veuen dins un conflicte de qui ells no volien prendre part.

Humans que comencen una guerra amb interessos econòmics i polítics, el capgiren fent que Europa vegi un perill religiós. Quina religió permet la guerra?

Mai podrem explicar ni justificar en nom de quin deu es permet això. Mai podrem justificar que mentre tot el món seguia mirant i condemnant l'holocaust nazi, giràvem els ulls del problema d'una guerra de la qual n'érem part. Es negava l'auxili i es perseguien els voluntaris que els ajudaven. Igual que avui, que es nega l'auxili de persones que acaben en aquest gran cementiri que aquí coneixem com a mar Mediterrània. Una mar que, igual que l'any 1561 ens va dur terribles invasors, a dia d'avui ens du molts de beneficis econòmics, però també el renou d'unes ones que amaguen moltes morts i tapen moltes veus d'homes, dones i infants.

Humans.

Dones!

Valentes Dones! Que igual que les nostres germanes Casesnoves es defensaren de l'invasor, les dones valentes defensen el que és seu fins que no els queda més remei que partir. Dones violades, maltractades i en alguns casos mortes i desaparegudes. Malgrat diguessin que NO.

Quina mare no travessaria mig món? Quina mare no posaria la seva pròpia vida en perill per tal de salvar al seu propi fill?

Moltes gràcies Sílvia Arbona i Martí per voler ser part i donar veu a totes les dones del món.

Un 2 de setembre de l'any 2015 una foto, un nin, un nom, Alayn, desperta consciències a Sóller. Després, dos WhatsApps i una proposta d'en Ramon Colom. Un Ajuntament que ens obri les portes i molts de sollerics reunits. Són sollerics ni valents ni millors persones, senzillament són gent amb un valors i principis diferents.

A partir d'aquell dia, feim cinc viatges que ens duen a ser testimonis de primera línia de molts de drames, injustícies i sofriments. Cinc viatges en els quals aprenem molt, on cada voluntari es paga el seu viatge i cada euro arreplegat es

justifica, perquè el que se'ns entrega no és per a nosaltres, sinó per a ells.

I sempre hem estat orgullosos i contents, agraïts i satisfets per la vostra confiança i ajuda. No hi ha cap dubte: Sóller és un poble molt solidari, ja sigui en temes refugiats, gent d'aquí o pobles de la mateixa illa. Sóller és un poble que entén que ser solidari no és fer caritat, i que sempre per davant de qualsevol ajuda hi ha la dignitat de les persones.

Tot i això, malgrat les notícies que ens arriben i malgrat les crues imatges que veim a la premsa i la televisió, el problema no se soluciona. Al contrari, encara hi ha més persones enmig d'una mar presonera de la qual no poden fugir. Són milions la quantitat de persones refugiades. Refugiades no, sinó cercant refugi. Són milers la quantitat de persones ofegades, homes, dones, nins...

Són molts, desgraciadament, els conflictes que hi ha en el món: Sudan, Yemen, Síria, Iraq... Què curta tenim la memòria! Sabeu com devia ser de dur per als primers sollerics que partien a fora? No cregueu que a Sóller sempre es va viure tan bé. Qui no té un conco o una tia que va haver de partir? Qui no coneix algú que va partir a fer fortuna o l'Havana, com es deia en aquell temps? Qui no ha sentit

contat penúries d'emigrants o d'exiliats per la guerra? Qui no coneix o té algun parent que als anys 60 i 70 varen venir del sud d'Espanya perquè allà passaven fam?

Pot ser que alguns de vosaltres penseu: sí, però això també és Espanya. Senyors, també això és una emigració tan o més dolorosa que la d'avui, amb dificultats, deixant cases, família, amics.

No són poques les històries que la meva padrina Margalida Arbona contava de quan ells estaven a la Plaça de Toros. Allà llogaven habitacions i no eren pogueés les famílies que hi arribaven. El primer vespre la meva repadrina sempre els oferia unes sopes...

També podríem recordar als refugiats de la guerra Bòsnia. Avui en dia aquests antics refugiats són tan sollerics com molts de nosaltres. Sincerament, estic molt orgullós de ser part d'un poble obert, acollidor i, per damunt de tot, molt solidari.

Estic orgullós de veure que de la mateixa manera que els nostres avantpassats varen lluitar contra els enemics l'any 1561, molts encara seguim lluitant en contra de les diferències i les injustícies. Malgrat no tenim la capacitat per acabar amb

tants de conflictes, sí que tenim la capacitat i voluntat de posar el nostre granet d'arena per tal d'ajudar a fer un món millor.

Ens cal una educació basada en els valors, en la igualtat i defensa dels valors. Una educació en què una dona sigui respectada i la paraula NO no sigui la línia entre la violació i el consentiment.

Gràcies als qui heu dedicat el vostre temps a defensar aquests valors des de la política, sigui amb més encerts o menys. La vostra valentia es mereix el reconeixement de qualsevol demòcrata, perquè de ben segur que la tasca no es mai fàcil ni gens agraïda.

Així mateix gràcies als que entreu nous en el panorama polític. Vos desig molts d'encerts, bona feina, coratge i valentia per trobar les millors solucions i consens per fer de Sóller un poble millor.

Polítics i polítiques, apreneu dels col·lectius que organitzen el Firó. Tant el Col·lectiu de pagesos i bandolers Sant Ponç 1561, com el Col·lectiu de Pageses i el Col·lectiu de Moros 11 de maig compten amb més de 4000 socis. Tots ells tenen una gran responsabilitat, però tots junts fan del nostre Firó una de les millors festes del món.

Apreneu exemple de com gent de diferents ideologies són capaces d'ajuntar-se i fer prevaler la importància d'aquesta festa en benefici d'un poble. Aquesta gent són veïns i veïnes de Sóller que, voluntàriament, sense tenir un sou ni cobrar per reunions o per desplaçaments posen el seu temps, el seu cotxe i tot el que faci falta. En alguns casos, són pares i mares que deixen moments familiars o d'altres activitats per reunir-se i fer feina pel bé de la festa. I és així com tot el poble se sent orgullós del Firó.

Polítics, apreneu de com gent voluntària s'organitza per gestionar una gran festa. Està clar que l'Ajuntament hi col·labora, però si aquests col·lectius desapareixessin, cosa que espem que no passi, difícilment l'Ajuntament tendria capacitat per fer alguna cosa semblant. Basta recorda que el Firó en un moment del segle passat va decaure i, gràcies a un grup de persones valentes, feineres i voluntàries avui gaudim del Firó com una de les festes més importants de Mallorca.

D'això en podeu aprendre que tots teniu diferents maneres de veure i entendre la política, però tots heu d'estimar la nostra Vall. L'únic que a vegades es troba a faltar és més valentia, humilitat i ganes de fer feina en comú.

Els polítics heu de recordar que representau el poble i que n'estau al seu servei, i no al contrari. Per això és important deixar els partits a un costat, les sigles a un costat, i defensar els interessos de tothom. Juntau capacitats i, sobretot, recordau la història. Que vosaltres, el dia de demà, seguireu aquí, mentre que els vostres líders de Madrid acabaran d'assessors d'alguna companyia elèctrica cobrant un bon sou i fent que la vostra factura de llum pugi igual que la de tots.

Els amants de la llengua, la pau i les llibertats, divisam tropes enemigues, ombres negres que envaeixen la nostra pau. Hem de seguir essent valents i estar units. Qui veu la nostra llengua com un enemic, no pot defensar la unitat d'un país, perquè defensar la unitat d'un país no es pot fer atacant la llengua i la cultura, sinó tot el contrari, defensant la diversitat de totes i cada una de les llengües de l'Estat.

Aquells que defensen i volen fer única la seva llengua, no es poden dir demòcrates. Ningú pot venir a casa nostra a dir-nos quina llengua hem de fer servir. La cultura i la llengua són parts indispensables de la nostra identitat. Sense això, no seríem qui som.

La repressió per a molts de nosaltres no és benvinguda. Què és de trist, intentar guanyar vots castigant la manera de xerrar

d'un poble! Serà que no hi ha propostes interessants per a la ciutadania... Si tan voleu la unitat d'un país, heu de fer el que tota mare faria: estimar i protegir a tots i cada un dels seus fills.

El mateix pens de tots aquells que s'apropien de banderes i símbols. Ara resulta que, si no penses com ells, la bandera és exclusivament seva!

Què és de trist, que els qui critiquen, odien i persegueixen els refugiats, acusant-los de terroristes, extremistes, yihadistes, justament siguin extremistes, terroristes de la pau i convivència.

Què és de trist sentir discursos de persecució i odi i repressió cap als que som diferents! Ja n'hi ha prou de discursos d'odi cap a les feministes o als grups LGTB (gais, lesbianes i transsexuals). Tant de mal fa la gent que estima? Tant de mal fa que les dones lluitin per la visibilitat i igualtat?

Tant de mal vos fan els emigrants, quan molts de vosaltres veniu de pares i padrins emigrants, ja sigui de dins o fora d'Espanya? Vos amagau darrera la defensa d'una religió, quan totes les religions prediquen que tots som germans i prediquen l'amor, el respecte i la germanor? Per què vos

anomenau pro-vida estant en contra de l'avortament i l'eutanàsia, però a canvi aplaudiu les morts que dia a dia passen a la nostra Mediterrània?

Jo no vull amics així, perquè davant de tot hi ha meus principis i la meva pròpia llibertat i perquè no vull al meu costat gent que volen acabar amb la meva llibertat com a persona.

Mai consentiré abaixar el cap davant qui se sent superior, tot per defensar una bandera. Una bandera que no és seva.

Senyors, aquest país de persecució i d'odi cap als altres que vostès volen, no és aquí. Sóller és un poble unit, solidari, valent i, sobretot tolerant, obert, respectuós. Esper que tothom arribi a entendre, sempre des del respecte, la bona convivència i la pau, que les llibertats són nostres, del poble, i que no hi ha banderes per acabar amb la nostra pau i convivència.

A vegades les coses s'entenen millor amb música. Per això, i perquè desgraciadament les cançons d'ahir estan massa d'actualitat, vos dedic aquesta cançó de Lluís Llach, "No era això".

Sona la música

No voldria acabar aquest pregó sense dir “ànims valentes dones i homes que lluitau contra una malaltia”. Ànims, famílies, i coratge. Molta força als qui lluitau. I una besada als qui no l’han vençuda. De ben segur que la seva lluita té fruit allà on són.

Per acabar, voldria que venguessin aquí i que estiguessin a prop de jo alguns representants de tots aquests col·lectius, en reconeixement a la seva tasca.

Del col·lectiu son Pons 1561, del col·lectiu de pageses i el col·lectiu Moros. Aquests tres representants són un clar exemple de voluntariat i dedicació i estima cap a la nostra festa.

De Somnis Reciclat, per tants de somnis complerts... I els que queden!

De Sóller Solidari, per tanta solidaritat i feina desinteressada amb els altres.

Els músics que avui m’han acompanyat.

N’Antònia Borràs, pintora, amiga, solidaria, quin honor tenir-te avui aquí.

Na Sílvia Arbona, actriu, gràcies per tot Silvia!

Na Maria Ruiz, assessora lingüística, mai podré agrair-te el teu suport, assessorament i ànims!

Més Cultura per deixar-me llegir alguns pregons i editar en el seu moment els que no s'havien editat.

En Guillem Bernat i n'Esperança Bernat, per mostrar-me a ballar i com a representats d'Aires Sollerics.

Algú de l'Estol de Tramuntana i de l'Escola de Ball de Bunyola.

Algú de Felanitx Solidari, per estar sempre a on més falta fan.

Ramon Colom, per encetar un bessó i mai tenir un no, tant a tu com na Joana.

En Tomeu Campins, amic però sobretot lluitador per la llengua i cultura, voluntari, solidari... Ja siguin els Reis, sa fira, o el que vengui, poques vegades té un no.

Na Maria José Aguiló, amiga, lluitadora, dona, emprenedora, una "dona que marca".

Na Tea, una amiga que va venir com a refugiada i avui en dia és un clar exemple de tolerància, convivència i estima cap a la nostra vall.

Na Carmen Márquez, en record als seus pares, emigrants, persones humils, treballadores i molt solidaris; un clar exemple com ella mateixa de solidaritat, respecte i convivència.

N'Ivan Murray, solleric que viu al port, defensor d'injustícies i també protector de la nostra natura i ecosistema. Cal preservar la Vall i la Roqueta on vivim.

Tati Ferreira, brasilera, presidenta i fundadora de l'Associació Cultural Port de Sóller, reconeguda activista social i cultural en el món del futbol femení.

Als meus pares, treballadors, lluitadors com tant d'altres. Són un exemple per a mi de lluita, comprensió i dedicació als seus fills i nets. Gràcies.

I per descomptat, a n'Elena Estarellas, mestra, gran amiga, tolerant oberta i tants i tants d'anys presentant aquest pregó.

I ara sí, amb aquest grup de persones diverses i amb els que avui som aquí, vos demanaria a tots que vos posàssiu drets i tots junts cridar:

Visca Sóller!

Visca sa Fira!

Visca es Firó!

Molts d'anys i bones festes.

Col·lectiu Sant Ponç 1561